

Paraules del rector en l'Acte de graduació 2007
15 de desembre de 2007
Universitat Pompeu Fabra

El primer que cal fer en un dia com avui és felicitar-vos a vosaltres i als vostres familiars més propers, que tenen molt a veure en el fet que vosaltres hagueu reeixit i pugueu avui celebrar la vostra graduació. Fa més o menys vint-i-cinc anys que jo estava com vosaltres avui i ho recordo amb alegria. Han canviat moltes coses des d'aquells anys a inicis dels vuitanta. La Universitat Pompeu Fabra no existia encara i nosaltres, vull dir els llicenciats i llicenciades de la meva generació, no hauríem participat en un acte com aquest, em temo. De fet no se'n feien d'actes com aquest llavors. Han canviat, com és obvi, moltes més coses. Però en aquest moment final de la vostra presència a la Universitat Pompeu Fabra, jo vull referir-me només a dos d'aquests canvis.

En primer lloc, la universitat que vosaltres heu conegut és, no en tingueu cap dubte, molt millor que la que nosaltres varem conèixer. A casa nostra tenim un costum exagerat de desacreditar-nos i baixar la nostra pròpia autoestima i aquests dies hem sentit parlar molt, massa, dels defectes del nostre sistema educatiu. I és veritat, és clar, que té defectes i que hem de tractar de superar-los; però també és veritat que en els darrers vint-i-cinc anys hem millorat molt. La formació que vosaltres heu rebut a les nostres aules és molt millor que la que nosaltres vam rebre. Començant per l'espai físic tot és millor. Millors són les aules i infinitament millor és la biblioteca. Millors són els serveis i més preparades les persones que en són responsables, que tenen cura de vosaltres. I, el més important, millors són els professors. Són més accessibles per a vosaltres, són més professionals, estan més amatents a les vostres demandes, als vostres dubtes, a la vostra formació. I, a més a més, són millors recercadors. A la universitat que jo vaig conèixer la recerca no ocupava el nucli de les obligacions del professorat com ara. Ho sabeu, els professors que heu tingut publiquen a les millors revistes del món, són invitats als congressos internacionals, formen part –en definitiva– de la comunitat científica internacional.

Per tot això, no tinc cap dubte que vosaltres sereu professionals més formats, millors, que els de la meva generació. Sé que ara, en abandonar la universitat, teniu dubtes al respecte. Sé que considereu que el que heu après aquí no és suficient per al que us espera. Però, creieu-me, això no és del tot veritat. A banda dels coneixements, heu adquirit habilitats que us seran molt necessàries, heu après a treballar en equip, a comunicar-vos amb gent molt diferent de vosaltres –per fortuna, el nostre campus és un dels més internacionalitzats del nostre entorn–, heu perfeccionat els vostres coneixements de llengües estrangeres. Teniu un equipatge molt més sòlid del que us penseu. I un dia no massa llunyà, com em passa a mi amb la universitat on vaig estudiar, sentíreu nostàlgia dels dies d'estudiant. Enyorareu els cafès de matinada per preparar un examen o acabar un treball, enyorareu els amics i amigues que vareu fer a les aules, a la biblioteca, al bar de les Facultats de la Universitat. I aquest enyor ha de ser una part principal del que us hem aportat, aquest enyor farà de vosaltres els millors ambaixadors de la nostra universitat arreu del món.

La segona cosa de la que us vull parlar, i que ha canviat molt clarament en els darrers vint-i-cinc anys, és que quan jo vaig acabar la carrera de Dret a la Universitat Autònoma de Barcelona, encara érem més els homes que les dones i així passava a la majoria de llicenciatures. Les coses havien començat a canviar, però encara quedava molt de camí per recórrer. Mireu aquesta setmana he estat a Mèxic, impartint un curs i fent algunes visites com a rector. He visitat una de les institucions més prestigioses de Mèxic, el Colegio de México, en la fundació del qual van tenir molt a veure alguns exiliats espanyols. De fet, molts eren catalans, molts tenen ara el nom inscrit en el memorial que hi ha aquí mateix al pati de Roger de Llúria. Doncs bé, al Colegio de México, el seu president va regalar-me un llibre que parla de tots els exiliats espanyols relacionats amb la institució. Són més d'una vintena i vull fer-vos avinent que no hi ha cap dona, ni una.

Bé, ara a la nostra universitat les dones són més del seixanta-cinc per cent dels estudiants. Però, malauradament, el percentatge va aprimant-se quan passem a parlar dels doctors i doctores, i més encara dels professors titulars i dels catedràtics. El mateix ocorre a totes les professions quan mirem qui ocupa els llocs de més responsabilitat. És per aquesta raó que hem decidit dedicar el curs 2007-2008 a la igualtat de gènere a la universitat i hem decidit anomenar Isabel de Villena el programa d'actuació que dissenyarem. Isabel de Villena era una monja valenciana del segle XV que va escriure una *Vita Christi*, on potser per primera vegada s'expressa el punt de vista de la dona a la literatura catalana. *Isabel de Villena* és també el nom del carrer que hi ha entre el pàrquing i aquest edifici de Roger de Llúria. La felicitació amb la qual la Universitat desitjarà el millor per a l'any 2008 evoca la seva figura. Penseu en alguna dona important del segle XV que no fos reina i us costarà trobar-ne gaires.

Vosaltres heu d'ajudar a crear una societat de homes i dones igualment lliures. Sou la generació que ha de trencar això que s'anomena el *sostre de vidre* de les dones. No és suficient que les lleis no discriminin les dones, és necessari canviar el nostre teixit social i cultural, els nostres hàbits mentals. Hem de construir una societat que faci compatible l'aflorentament del talent i el reeiximent personal amb la vida familiar. Hem de fer possible que els projectes personals de les dones puguin realitzar-se sense tant de sacrifici com encara ara és habitual. Més impressionat que la dada de què, a Espanya, només el 15% dels catedràtics són dones, és que mentre més del 80% dels homes catedràtics tenim fills, el 60% de les dones catedràtiques no tenen fills.

I per aquesta raó som una societat pitjor del que podríem ser, tot el talent de tantes dones que per culpa de la nostra estructura social desaprofitem, és un talent que perdem. Heu d'ajudar-nos a trencar totes les estructures de dominació que, per raó del gènere, queden a la nostra societat. El tènue fil de la llibertat passa per que cap circumstància econòmica, social o cultural sigui una barrera pel desenvolupament dels projectes personals de ningú.

Que la igualtat de la que heu gaudit a la nostra Universitat s'estengui a totes les esferes de la nostra societat. És un futur que val la pena d'aconseguir.

Moltes gràcies.